

ZIRI-ZIRI

(1966)

Jokalariak : *Zingil eta Tripero* : Bi gizon, arpegia tapatua dutela maska itsusi batzuz.

Aingeru : Neskatxa pollit bat.

Oharpena : *Antzerki hau laburra da, bainan, jokalariek luza lezakete, bakotxak, gogoan duenaz. Izan dadiela beti alegera zerbait ateratuz eta zuzendariak onartuz. Beraz idatziaz bertzalde, bada idatzi gabeko parte on bat, jokalariek berek pentsatu behar dutena.*

I

Oihala idekitzean, tauladura agertzen da dantza-leku, zintzilik dauzkala Veniziano argi-ontzi batzu. Musika aire arin bat entzun ditake. Oihuka eta jauzika, sarten dira, bi jokalaria, debru mutur batzuez maskatuak. Bat da lodito bat, Tripero izenekoa. Bertzea da mehe bat, Zingil izenekoa.

ZINGIL . - Adi-zak, Tripero, agur-aitzik hemengo jende guziak. Eta deneri mintza hadi errespetuz. Bertzenaz, zanpaldi bat ukanen duk.

TRIPERO . - Ba, Zingil nausia, ba. Nik ez dut nehoi sekulan errespeturik galdu. Bainan egiak, bere aitorra behar du. Ez dut behin ere ikusi, barne huntan bezenbat jende zozo.

ZINGIL . - Non ikusten dituk hik hemen zozoak ?

TRIPERO . - Hor bat, ostatutik, bero-beroa egina, heldu den gizon hori !

ZINGIL . - Hago ixilik Tripero. Bere jar-tokia pagaturik heldu baita.

TRIPERO . - Ba, eta erradazu, hortxeko emazte horrek, ez duen bere etxean utzi, berekin ekartzen daukun haur mukitsu hori. Hasteko, atso horrek, behar likek doblea pagatu ehun kiloz goiti pisu baititu.

ZINGIL . - Jar-tokia hemen, ez duk pagatzen pisuaren arabera. Bainan norberaren arabera.

TRIPERO . - Hantxeko mutil hura ere, ez duk hunarat etorri, teatroagatik, bainan neskatxen ondoan jartzeagatik.

ZINGIL . - Utzak gaizo mutil hori bere gisa. Neskatxek ez ziotek nehon kasurik egiten, eta hemen dik bakarrik, heien ondoan jartzeko padara.

TRIPERO . - Bainan, berritz ere, nausia, so egizu zoin itsusiak diren hemengo jendeak ! Harako emazteak, hortz bat du bakarrik. Hura ere beltza eta makurra, eta haren ondoko gizonak, bere sudur luzearekin, ziminiak tapatzen dio ahoa.

ZINGIL . - Hola aski dik mihia luzatzea, zurrup egiteko.

TRIPERO . - Hortxeko mutil horren buruko ileek, iduri dute sasia. Segur naiz sasi hortan, usu daukala ihizia.

ZINGIL . - Bakea emak, Tripero, manatua daiat hemengo jendeari, ongi etorri egiteko eta ez haren jorran aritzeko.

TRIPERO . - Nik ez dut, egia dena baizik salatzen eta ez ditut oro erranak. Hemengo jendeen itxurak bezenbat, heien usainak nau desgustatzen.

ZINGIL . - Zer usain duk hemen sentitzen. Ez duk ba hemen akerrik ageri.

TRIPERO . - Aker usaina zait laket. Bainan ez dut hemen senditzen aker usain ederra.

ZINGIL . - Egizak hobeki usain.

TRIPERO . - Nere iduripena da sentitzen dutala zerri baten haragi gala.

ZINGIL . - *(Sardeaz ziztatuz Tripero)* Zuti hadi hortik, Tripero eta habil hire sudur ziloen garbitzerat. Senditzen baduk zerri usaina, segur hirea dukek, eta, dukan hoberena gainerat.

TRIPERO . - Ai, ai, ai. Ez da balio hortako eni, gibel aldea ziztatzea.

II

Agertzen da nonbaitik neskaxa pollit ongi beztitu bat. Triperok, xixtu batez erakusten dio bere plazerra.

ZINGIL . - Utz nezak, Tripero, neskaxa hortaz arta hartzerat.

TRIPERO . - Zergatik zu eta ez ni !

ZINGIL . - Hi haizen bezalako eskoilak, ez baitu deus onik aterako neskaxa horrenganik.

TRIPERO . - Beraz beti zuretzat lehen liliak eta neretzat ondarkinak.

ZINGIL . - Ez ahal duk usteko, nekatxa horri, nik bezain ohorezki, agur eginen diokala ! Horrentzat ez ditek grazia bera nere itxurak eta hire zinkoil handiak.

TRIPERO . - Hori, berari duk erraitea eta ez hiri.

ZINGIL . - Agur neskaxa ederra, toki hautako lilitan pollitena ! Nondik heldu zira gutarterat !

AINGERU . - Ni naiz aingeru bat, zerutik jautsia.

ZINGIL . - Zertan zabilta toki hautan ?

AINGERU . - Zueri agur erraiteat etorria naiz.

TRIPERO . - Zeruan, lurrean bezala dea ? Handiak agurtu eta ttipieri, kasurik ere ez egin ?

ZINGIL . - Tripero errespeta-zak aingerua.

TRIPERO . - Hik ere bai !

ZINGIL . - Zanpaldi bat ukanen duk gero, hola mintzatzen bahaiz hire nausiari.

TRIPERO . - Neskaxa hori, enea duk, hirea bezenbat.

AINGERU . - Ni naiz hemen, ene buruaren jabe bakarra. Mintza hor, bakotxak egin ditzala bere proposamenduak, nitaz jabetzeko.

ZINGIL . - Enekin, milaka zorion gehiago ukanen duzu, asto pullo horrekin baino.

TRIPERO . - (*Protestan bezala, zakur zahar baten sainga eginez, lotzen da hau-hauka*) Egizak hik bertze hainbertze.

ZINGIL . - Ez, ez nauk ni on, hire marraken egiteko. Ni nauk, saluneko xakur pollit hetarik eta ez hi haizen bezalako otso zakur zaharra. (*Xakur baten sainga entzunarazten du*) Egizak hik bertze hainbertze !

TRIPERO . - (*Zakur zahar baten sainga entzunaraziz*) Hik egizak bertze hainbertze. Ikusiko diagu, gure aingeruak nor hautatuko duen : Hi edo ni !

AINGERU . - Nik ez dut mutil bat hartzen bere bozaren gatik. Nahi nuke ene senarrak izan ditzan haurrak eta haur ederrak.

TRIPERO . - Sar zaitte enekin ohean eta ukanen dituzu haur eder batzu.

ZINGIL . - Holako gizonarekin, haur batzu segurago sortuko zaizkizu asto pullo batzu.

TRIPERO . - Ikus eta sinets. Nahi baduzu, aingeru, ohean sartuko gira elgarrekin eta laster ikusiko dugu zer sortuko den gureganik.

AINGERU . - Xix baietz, sar gaiten berehala ohean. (*Gordetzen dira oihal gibelean*)

ZINGIL . - Zer !! Aingerua ohean sartzen, ezkondu gabe ?

TRIPERO . - Ba, holako bat gertatzen duk gaur, gutartean ere. Zer haiz ! Ene jelos !

ZINGIL . - (*Marrumaka orroaz hasten da*) Ene aingeru ona, ez nezazula abandona. (*Beti nigarrez ari dela*) Tripero asto ziri horrekin, zure bizia ez duzu zorionduko, bainan errekaratuko.

TRIPERO . - Hori, gero ikusiko.

AINGERU . - (*Hasten da gaitzeko oihutan*) Ai, ai, ai, senditzen dut haurra egiterat noala.

TRIPERO . - Zer egin behar diagu !

ZINGIL . - Habil berehala untzi baten xeka, odola galtzen hasiko baitu.

TRIPERO . - Odola ? Nondik ?

ZINGIL . - Ba, zeratik... Sudurretik... Habil, mugu hadi.

TRIPERO . - Ha, urde zerria, hi. Zer uste duk ? Atzo sortua naizela !

ZINGIL . - Zer duk hola kexatzeko !

TRIPERO . - Ba, hik urketarat igorri nahi nauk. Ni joan-eta, hihaur goxoki etzateko aingeruaren ondoan.

ZINGIL . - (*Tripero lepotik hartuz*) Habil berehala urketarat... Edo urkatzen haut.

AINGERU . - (*Oihuka*) Ai, ai, ai ! Ez zazula gizon hori urka. Ai, ai, ai ! Haurra heldu da.

ZINGIL . - Tinka-atzu izterrak. Haurrari pasaia debekatzeko.

TRIPERO . - Zer etorriko ote da ? Arra edo emea ?

ZINGIL . - Nik nahiago nitek arra. Kanpoko lanen egiteko.

TRIPERO . - Eta nik emia, oheko lanen egiteko.

AINGERU . - Arra edo emea, orai hor da.

ZINGIL . - Ean ba, ikus dezagun... (*Lorietan irriz*) Ha, arra da. Bi koropilo ederrekin. Hori, ene umea da segur. Den-dena nere eitekoa baita.

TRIPERO . - Segur hiza, to, haur hori hirea dela ?

ZINGIL . - Norena nahi duk izan dadien.

TRIPERO . - Galde-zok aingeruari !

AINGERU . - Salatari tzarra, zu.

ZINGIL . - Ala zer ! Hik ere baduka parte ñiñi hortan ?

AINGERU . - Eta, haurra balitz biena, zer egin zinezakete !

ZINGIL . - Hemen bi gizon gira bakarrik. Tripero eta ni. Nola ez baitezaket sinets gure aingerua lot ditakela Tripero bezalako gizon petral bati, hortarik jujatzen dut, ni naizela haur hunen aita.

TRIPERO . - Betidanik, hik ez duk mesprezio baizik izan enetzat. Oraiko huntan, gostako zaik, urde ustel zikina. (*Lepotik harturik, tinkatzen du*)

AINGERU . - Ez zazula hil, gizon gaizo hori.

ZINGIL . - Aski du ixilik egoitea. Berriz aipatu gabe eni, bera dela haur hunen aita.

TRIPERO . - Galda zer dion angeruak.

AINGERU . - Bon, ikusten baitut, enegatik makurtzerat zoaztela, nik biak antolatuko zaituztet. Haur ttipi hau, hartzen dut nere kondu. Zuek, bi aitak aski nauzue laguntzea, haur hunen hazten. Hola, haur hau izango da hiruena.

Bazaiztea ?

ZINGIL . - Ni, konforme naiz.

TRIPERO . - Ni ere bai.

AINGERU . - Beraz alegera gaiten eta dantza dezagun haur hunen ohoretan.

OIHALA